

Nro 6.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

BCU Cluj / Central University Library - Cluj

*Költ Bét s b e n. Juliusnak 19-dik napján 1793.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Párisban naponként mind jobban jobban öregbedik a' nyughatatlanság és zürzavar, mellynek kiváltképen való oka az eleségnek szüksége, és felettébb való drágasága. — Juniusnak 26-ik napján egy szappannal még terhelt hajót akart a' sokaság erőszakosan el venni, és vagy szokott árron ki osztogatni, vagy pedig, ha annak tulajdonosa arra nem állana, fel prédálni. Fülébe menvén e' dolog a' fő polgár-mesternek, hat előjáró személyekkel egyetemben a' zenebonának helyére ment, és édesgető szavai által le tsendesít

tette a' zenebonálkodó közléget. Az ő javaslására a' végzeték a' városnak előjírói, hogy az illyetén történetekben dobok vezetéseinek, melyeknek hallására minden Fr. közönséges társaságot, constitutiót, Izabadtságot, és egyenlőséget Izerető lakosok fegyvert fogjanak, és ha a' szükség 's környül állások kívánandjak, erőzzakkal verjék vissza az erőzzakat.

Már most egygy Izálnyit sem lehet *Charitnek*, a' ki az első N. Gyűlésnek tagja vala, de most gondolkozásának módját meg változtatván, a' Royalisták mellé állott, és *Lözere* nevű osztályban nagy zűrzavart indított, fogvágha lett eséséről kételkednünk. Tulajdon árendánsai által adattatott a' patriotáknak kezeikbe, másként lehetetlen lett volna őtet hálóba keríteni.

Biron Generál, a' ki a' Royalisták ellen küldetett Fr. seregeknek fő kormányozójává tététt, azt írta múlt hólnapnak végén a' N. Gyűlésnek *Niortomból*, felső *Pictaviuumnak* egy szép kereskedő városából, hogy ő a' Fr. köz társaságnak ellenségeit, az úgy nevezett keresztény seregek *Boufseu* mellett meg támadta, 200 embert közülök le vágott, és 40 el fogott. Az ellen panaszolódik, hogy a' kormánya alatt lévő katonák sem hadi előjáróiknak, sem néki nem akarnak engedelmeskedni, és így erős fenytiek alatt nem lévén, gyakorta a' leg jobb Izerentsét is el romtyák.

Wimpfen Generál *Dumurier* nyomdokát kezdi követni, és világosan ki mondotta, hogy, hanemha a' N. Gyűlés vissza vonádjja Májusnak 31 dik napján tett végzéseit, 60 ezer fegyveres emberrel fogna Páris városa ellen menni, és a' nemzetnek képviselőit, mint valóságos tyrannusokat meg zaboláznai. Ahozképest vádoló decretumot hozott ellene a' N. Gyűlés, és minden polgári és hadi hivatalosoknak meg tiltotta, hogy nékie ne engedelmeskedjenek.

Más Ország vidékjeiről is kedvetlen hír jutott a' N. képviselőinek füleikbe. Nevezetesen *Angersből* avagy *Andegaviumból*, melyet a' Royalisták immár el foglaltanak. Többnire parasztokból állanak, kiknek sem mundurjok, sem zsóldjok nintsen, a' mit meg esznek és isznak, tsak az az övék; még is úgy viaskodnak, mint az oroszlanok, és a' mint a' közönséges hír fut, keményen meg esküdtenek egymás közt, hogy mind addig le nem teszik fegyvereiket, valameddig XVII *Lajos* a' királyi székbe bé nem ültetik. Tsak nem minden hazájokban maradt nemes Frantziák közikbe adják magokat, és a' hol által mennek, el űzik a' polgári hitet le tett papokat, 's olyanakat állítanak helyekre; a' kik a' királyhoz mutatott hűségük miatt kéntelenek voltak hazájokból ki vándorolni. Ennekfelette minden tömlőzre hányattattakat szabadon bocsátanak, a' patriótákat pedig, a' hol tsak elől 's utól érik, minden irtalom nélkül megölik. Ilyen gyümölcstököt szokott a' nemzetek között támadott revolúció teremni.

Az új Fr. constitúciónak el végeztetése közönséges örömet szerzett Páris városának lakosai-ban. Seregenként mentenek a' N. Gyűlés palotájához, és egynéhány ízben ezt kiáltották: *Éllyen a' közönséges társaság! Éllyen a' hegy!* — (Ezen a' Jacokinusokat értik, a' kik leginkább sürgették a' constitúciónak végbe vitetését). — Nemtsak a' férfiak, hanem még az asszonyok is részesülni kívántak ezen örömben, és cokárdát függesztvén fejkötőik mellé, 's dárdákat vévén kezeikbe, tsuportonként mentenek a' N. Gyűlés eleibe, és azt mondták magok felől, hogy ők nem mentenek a' Fr. köz társaság meg maradása mellett való hit le tételre, hanem annak meg ígérésére, hogy ők a' közönséges társaságnak egyyelségét, felelősséget, szabattságát, és egyenlőségét, kézfek vérekkal is védelmezni. Ennekfelette azt kívánták a' N. Gyűléstől, hogy

ök is részesei lehetsének azon követtségnek, melly a' nemzet képviselőinek tilzteletére, és a' Izereantsétségen végbe vitetett constitutionnak meg haladására fogna a' nép által küldettetni.

Pache, Páris városának fő polgár-mestere, igen hathatós levelet küldött Fr. Orizágnak azon Osztályaihoz; mellyek fegyverrel akarnak Páris városa ellen menni. Ezen levélben azon meszterkedik, hogy a' N. Gyűlésnek múlt Májusnak utolsó napján hozott végzesét, mellynek ereje mellett néhány osztályoknak képviselői meg fogattatván tömlőtzre vettek, meg igazítsa, és az a' miatt támadott bizodalmatlanságot még zöld fűvében meg fojthassa. A' többi közt ilyen ki fejezéssel él levelében: mondjátok meg miért akartok ide jöni? Vallyátok meg igazán, mit kívántok? Ugyé constitutiont? Hiszen mi is azt akarjuk, azt kívánnyuk, és éppen annak el éreséett támadtunk fel, a' nemzet hatalmának meg sérttetésén indúltunk fel.

Mintegy 30 tikkellyből áll ez a' második Frantzia constitutió, mellyben minden elől fordúlt tárgy igen rövideden ugyan, de fontosan vannak elől adatva. A' Fr. köz társaságnak idegen nemzetek iránt való gondolkozásának módja, négy tikkellybe vagyon bé foglalva. Az első tikkelly ez: A' Fr. nemzet minden szabad népeknek természetes frigyese. — 2-dik tikkelly: Semmi idegen nemzet igazgatásának formájába nem akarja magát elegyíteni, hanem azt sem szenvedi, hogy mások az ő igazgatásoknak formájába elegyítsék magokat. — 3-dik tikk. Minden szabadság miatt hazájokból ki üzetett idegeneknek, menedék helyet enged magánál, de meg tagadja azt a' tyrannusoktól. — 4-dik tikk. Soha sem fog határaiban lévő ellenségeivel békefséget szerzeni. Ezen utolsó tikkellynek ellene mondott *Mercier* nevű tagja a' N. Gyűlésnek. A' Frantziák *úgymond*, messze vagynak még azoktól a'

Rómaiaktól, a' kik győzedelmi szekereik után kö-
tözték a' királyokat. A' Rómaiak mint győzedel-
mes nemzet, úgy befűzéllettek, hát mi frigyet kö-
töttünk é a' győzelemmel? *Nem, nem*, fel szól-
lalt egygy valaki, *nem a' győzelemmel, hanem*
az halállal kötöttünk frigyet. Ezen szók közönsé-
ges meg elégedést indítottak a' jelen lévőkben,
és helyben hagyatott az említett tzikkelly.

Corfzikából igen szomorú hir érkezett Páris.
ba. Annak lakosai tsak nem mindnyájan le hány-
ták nyakokról a' Frantzia jármot, és *Puoly* Ge-
nerált tették magok között Generalissimusa. —
A' *Corfzikánusoknak* négy ötöd része a' mint mon-
datik, meg is esküdött immár hivségére.

A' Márs Piatzáról.

Bétsben, és talán másutt is olly rendkívül
való hévség vagyon néhány napoktól fogva, a'
minéműre régtől fogva nem emlékeznek a' lako-
sok. De még is sokkal nagyobb hévségnek kell
lenni *Valenciennesben*, *Condében* és *Moguntzidban*,
holott nemtsak e' világnak tüzes golyóbisa a' nap,
hanem a' zápor módjára repülő golyóbisok, gra-
nátok és bombák is hevesitik a' levegő eget. Ide
járúl az ostromoltatott lakosoknak szüntelen va-
ló félelmek és rettegések, mellyek hideg verej-
téket ütnek ki haláltól borzadó testeiken. Két
elementum, avagy éltető állat ellen kellek a'
szegény lakosoknak küzködni, u. m. a' tűz és víz
ellen. Felölről tűz, alólról víz hadakozik elle-
nek. *Koburg* hertzeg éppen úgy bánik az ágyú
golyóbisoktól való félelem miatt pintzékben rej-
tezett Valenciennesi lakosokkal, mint a' föld lyu-
kaiba mélyen bé bújt ürgékkal, sok helyen vi-
zet botsátott bé a' városba, melly a' házak alatt
lévő pintzékbe bé férkezvén, ki mosta az azok-
ba rejtett felénk aszzonyokat és gyermekeket.
Még is semmi emberi érzékenységet nem mutat
a' várnak fő kórmányozója *Ferrand* Generál, ki.

nek hivatalyától lett meg folytatását meg tá-
folyják a' későbbi közönséges levelek. O az a'
meg átkodott Jacobinus, a' ki a' lakosok és őri-
zó katonák közt támadható zenebonának el tá-
voztatására, egygy rakásra zárta a' velzedelem
közt szüntelen nyögő és jajgató alflzonyokat és
gyermekeket. — O az, a' ki a' várnak harmadik
és utolsó fel kértetésére azt felelte, hogy
*mind addig, míg hüvelyben lévő hegyes törét az
ágyú golyóhis el nem olvasztja, és a' lakosok a'
házaknak köveivel egyetemben porrá nem tetetnek,
fel nem fogja a' várost adni.* Sőt a' mi több, azt
is hozzá tette, hogy azt, a' ki ennekutánna illet-
tén postasággal hozzá ménend, akármivénu tífj-
ben 's hivatalban légyen az, minden írgalom nél-
kül fel akasztattya 's a. t. — Ilyenképen erő-
szakra fog menni a' dolog, és a' mint halljuk,
a' Cseh Országi granatéroszág vagyon az erőszak-
os meg vételre ki rendeltetve, ha csak máské-
pen nem fordul a' dolog. — *Custine* Generál,
hogy *Valenciennest* fel öldozhassa a' kemény os-
trom alól, a' közönséges levelek fzerént, 12
ezer embert küldött Flandriának napnyúgoti ré-
sze felé, kétség kívül olly fel tétellel, hogy az
által oda vonnya *Koburg* hertzegnek figyelmetes-
séget, és erejének egygy részét.

Condé várának fő kórmányozója alkuba ere-
dett immár a' *Würtembergi* hertzeggel. 's fegy-
ver szünést kívánt és nyert is magának, a' melly
idő alatt a' *capitulátió*nak, az az, a' vár alku ál-
tal lejendő fel adattatásának pontyai el is készül-
tenek. Hanem mivel azt kívánta, hogy néki idő
engedtetne azoknak *Custine* Generálhoz, és a'
Párisi N. Gyűléshez való küldtetésekre, félbe
szakadott az alkuvás, és mint annakelőtte, úgy
mostan is dörögnek ellene az ágyúk, repülnek
a' tüzes golyóbisok.

Valenciennes ostromoltatásának folytatásáról
következendő tódósítás érkezett *Koburg* hertzeg

nek *Herini* kvártélyából a' Bétsi udvari Hadi Cantzelláriához: Juliusnak első napját meg előző éjjel a' harmadik paralellához vivő sántz utak készitettének el, a' következett napon a' paralella 377 ölbire vitetett elő, és az el készült ágyú rontó batériákba is bé vonattattak az ágyúk. — Éjjel nappal keményen lövöldözött munkásainkra a' várbeli ellenség mind nagyobb, mind apróbb fegyverből. Ez idő alatt 2 emberünk lövetett agyon, 22 sebesített meg. Az ágyú rontó batériákon ki szegeztetett ágyúink meg némitották az ellenségnek ágyúit, e' mellett nagyon meg károsították bástyaikat. Gróf *Ferraris*, a' kire biztatott a' *Valenciennesi* várnak ostromlása, feltebb ditsiri Gr. *Künigle* és *Svirtnik* pattantyús kapitányoknak, nem különben *Hafzlinger* bombardiros, az az, tüzes gránátokat és bombákat hányó seregbeli al-hadnagynak fáradhatatlan munkáságokat, és alkalmas vóltokat, a' kik mind hárman nagy hazzonnal igazgatták ostromló tüzeinket.

Juliusnak 2 és 3 napjain szorgalmatossan folytattott a' harmadik paralella sántznak ásatása mintegy 273 ölnire. Az ellenség szünetlenül tüzelt a' várból, de seregeink sem maradtak adósokká, sűrűen repültek ellenek az első és második paralella sántzokban fekvő ágyúinknak golyóbisai. Kiváltképen sok kárt okoztak nekik ágyú rontó battériáinkból szállongó bombáink és gránátaink, úgy hogy, egynéhány házak ismét porrá tétettek a' városban. E' két nap 4 emberünk lövetett agyon, és 25 kapott sebet. *Kraff* Ingenieur fő hadnagynak bal karján egy kis golyóbis ment keresztül.

Juniusnak 3 napját követett éjjel, a' midőn mind nagy, mind apróbb fegyverből keményen lövöldözött az ellenség, 7 embereink vesztették el életüket, 43 kaptanak sebet. Az utólsóbbak között vólt *Callenberg* gyalog regimentéből való fő

hadnagy *Dvernitzky*, kinek jobb lába szárát öszve morsolta az ágyú golyóbis.

Juliusnak 4 napját meg előzőtt éjjel tovább ásattatott a' harmadik paralella sántz, a' midon *B. Splényi Gábor* regementebeli hadnagy *Silvii*, és *Hain Wallis Mihály* regementéből, rendkívül való szorgalmatosságot mutattanak a' sántz ásának únszolásában, és a' szüntelen lövöldöző ellenségnek meg akadályoztatásokban. Ezen éjjel, és az ezt követett napon, mellyen keményen ágyúztak seregeink ellen a' Frantziák, hét emberünk veszett el, 36 kapott sebet. Ezeken kívül *Callenberg* regementebeli kapitánynak *Niculandnak* válla tsontyán egy kis golyóbis ment keresztül, *Gr. Wartensleben* regementebeli hadnagynak *B. Wesseléyinek* pedig mind a' két lábát öszve törte az ágyú golyóbis.

Moguntzia városának környüll állásai éppen olly veszedelmesek, mint *Valenciennesnek* és *Candénk*. Az ott fekvő Fr. őrizetnek is gyakorta heves napjai és éjtzakái vagynak, az ő zsirjaikat is gyakran olvasztya az Austriai és Prusziái egyesült seregeknek tüze, kiváltképen minekutánna a' *Zahlbachi* és *Kosthejmi* földi váraiktól és sántzaiktól meg fosztattanak volna. A' Frankfurtból érkezett tudósítások szerént, *Juliusnak* 6 napját meg előzőtt éjjel foglalták el az egyesült ostromló seregek a' *Zahlbachi* Frantzia sántzot, és az abban feküdütt Frantziákat mind egy lábbig le vagdalták. Más nap 5000 főből álló ellenség ment ugyan a' győzedelmesek ellen, és el is vette a' nevezett sántzot, de két napnál tovább nem maradhatott annak birtokában, újokban el foglalták azt a' Pruszosok.

A' *Kosthejmi* Fr. sántzoknak el vétetésekről illyetén jelentés küldetett az udvari Hadi Cantzeláriához. *Juliusnak* 7-dik napján estéli 9 óraker minden *Main* vagy *Moenus* vizén iönnen táborozó seregeknek meg parantsoltatott, hogy magokat kézzen tartsák. Azután egy órával, u. m. éjjeli 10 óraker néhány lángoló golyóbisok, grá-

uátok és haubitzák küldettettek a' *Kosthejmi* kápolnához. Valamint az oda küldetett, úgy a' *Moguntzián* túl táborozó seregek is el kezdték az ágyúzást, és olly rettentő tüzet csináltak, mintha ég, föld, pokol, és e' világnak minden elementumai öszve omlottanak volna. A' Frankfurti házaknak ablakai is reszkettek az ágyúnak harsogása miatt. Az ágyú mendörgés alatt három részre oszlottanak fel az ostromlásra ki állítatott seregek. Három batalion Prussus gyalogság a' közép pontot foglalta el. Két batalion Szász katona a' bal szárnyán ment a' *Moenus* vizén alá felé. Két batalion Hasszus jobb szárnyára tartott, és úgy intézték Kasszel 's Kosthejm között való útokat, hogy minden részről körül kerithessék az ellenséget. Egyszeribe vissza üzték a' Fr. külső őrállókat, és mind két rész keményen tüzelt egymásra. Három órákig tartó viaskodások után, diadalmat vettek a' német seregek, fegyveres kézzel foglalták el a' falut, és az ott lévő Frantzia sántzokat, holott 4 ágyú és 200 Frantziák fogattattanak el, és azon fedett útat, mellyet az ellenség Kasszeltől fogva Kosthejmig készített, el rontották. Mind a' két rész vitézi módon viselte magát, mint a' meg búsult orozlánok úgy védelmezték magokat a' Frantziák; melly miatt mind két részről sokan hullottanak el. A' viaskodás közben két ló lövettetett ki Hasszus Obester *Fuchs* alól. Egygy Prussus huszár meg lehető nyereséget kapott egygy vetés közzé rejtezett, és sebeiben meg holt Fr. tífztől, kinél egy arany órát, és 20 louis d'ort, az az, 180 forint kész pénzt talált. A' fogságba esett 200 főből álló Frantziáság más nap Frankfurtumba küldetett.

A' *Kosthejmi* tsatában, a' mint egygy *Hánau*-ból érkezett levélből olvassuk, 400 emberre megyen a' Frantziáknak veszteségek, a' rabságba és sebbe esteken kívül. A' német seregek közzül 80 ember holt meg, a' sebbe estek között 7 tífzt vagy on. Egygy *Schultz* nevű áts volt kalauzok,

a' ki a' falunak el vételekor maga is el vesztette életét.

A' Luxemburgi tartományból, nevezetesen *Arlonból*, vissza tért Frantziáság, még mostan is *Sarlouis* vidékén táborozik. Minden regimentből egy compánia ment Frantzia Országba a' Royalisták ellen. Magok is vallást tesznek mostan a' Frantziák, hogy minap *Arlon* mellett 4000 embert vesztettének el, kik között 3 Obester és 100 más hadi tiszték voltak. Kiváltképen való módor sajnállyák egygy ottan csak nem egéjzen agyon lövetett karabélyos regimenteket. Se lovok, se eleségek nintsen elegendő. A' melly parafstnak két lova vagyon, egyiket erőszakosan is el veszik tőlle. Gabonájából is csak annyit hagynak néki, a' mennyi háza népének élelmére elegendő, a' többit táborigi magazinumokra hergyák.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' mint Alsó-Palatinátusnak városából *Germersthejmből* jött levelekből olvassuk, naponként nagyon szaporodik a' Landau vidékén táborozó Frantziáknak számok. Juliusnak 4 napján a' nevezett városban volt Gr. *Wurmser* Generál; és *Kospoth* Generállal egygyütt meg vizsgálta a' Cs. K. tábornak minémüségét. Este azt a' parantsolatot adta ki, hogy minden városon kívül lévő kertek, kerítések, és múlató házak romtasanak el. Mind ezekből azt a' következtést húzták ki a' lakosok, hogy azon vidéken nem sokára veres tsata fogna esni. A' Landaui vidéken táborozó Cs. K. seregekhez tsaknem mindennap újabb seregek érkeznek. Ide érkeze nem réjgibe a' *Wurmser* szabad seregének egy része is, melly többnre Török Ország határain született és nevedett emberekből áll, a' kik semmiféle vezedelemtől félni nem tudnak. Tsupán tekéntetekkel is réműlést okoznak másokban. Tekéntetekhez hasonló öltözetek és fegyverek, mellyeknek tsak szemlésére is meg borzad a' gyenge szíjű ember.

Bruchsalból, a' Spirai Püspöknek lakó városából azt a' hirt vettük, hogy e' mostan folyó hólnapnak 4-ik napján 80 ezer Frantzia szállott a' Gersheimi és Billikumi tetőkön, Landauhoz két mélföldnire, táborba, a' Cs. K. seregekkel által ellenbe, és hogy ezek azóltától fogvást éjjel nappal fegyverben állanak. Kétség kívül vagy Moguntziát akarják az ostrom alól fel óldozni, vagy ha azt, az égyyesült seregek el foglalnák, *Landaut* védelmezni. Juliusnak 6-ik napján hófzás és kemény ágyúzás volt *Germersheim* vidékén. Estére meg szünt, hanem más napon ismét el kezdődött a' nagy és apró fegyverből való lövöldözés, és a' mint *Altdorfból* a' Strasburgi püspökségnek égygyik falujából repült hir beszélte, véres tsata történt a' Cs. K. és Fr. seregek között. Az utólsobbak keményen készítik *Rohrbach* és *Herxheim* vidékén a' sántzokat. A' sántzásoknak el üzetetésekre ki küldetett *Michalovich* szabad seregéből 4 ember lövetett agyon. Juliusnak 7-dik napján Moguntziának szabadítására három colonnében masirozni akaró Frantziákat, 1 divisió hufzárokkal, 1 divisió dragonyosokkal, Gr. *Gyulay* gyalog regementének 1 batalionnyával és 2 ágyúval izerentséfsen villza kergette Generál *Kospoth*.

Elegyes Tudósítások.

Gaston Generál, az úgy nevezett Fr. Rojalistáknak, avagy királyt kívánóknak fő kórmányozója, Langvedocziának *Foix* nevű városában ennekelőtte 50 esztendővel született e' világra. Termetére nézve alacson, tömött ember, közönséges tekintetű, hogyha fel indul, a' szemei is tűzben forognak. Első ifjúságában a' pattantyús seregnél szolgált, a' honnan 1764 esztendőben, az úgy nevezett *Piemonti* regementhez tétetett által mint tisztt. Eleitől fogva fáradhatatlan volt a' hadi mesterségnek meg tanulásában, és gyakorlásában. — 1766-dik esztendőben második — 1774 ben pedig első adjutanságra emeltetett, melly

hivatallját úgy viselte, hogy a' leg nagyobb irigység sem találhatott volna ő benne hibát. — 1780-dik esztendőben fő Strázsa mesterséget ért, mellyre nem másoknak kedvezése, hanem egyedül tulajdon érdemei nyitottanak nékie útát. — Ezen regementnél öszve háborodván, és egy szál kardra menvén ki Obesterével, helyét meg változtatta, és hasonló rangal a' Hannóviai regementéhez tétetett által. Azután evvel egygyütt *Betfortba* ment, holott tanulatlan és zabolatlan katonáit annyira vitte a' jó fenyíték, és fegyverben való gyakorlás által, hogy annak a' leg régiebb 's leg jobb regement sem hágott eleibe. — Még azon esztendőben Obesterséget ért a' *Roussilon* regementben, még pedig a' Jacobinusoknak segítsége és ajánlása által, kik között nem utolsó helye volt elejntén. *La Fayette* barátinak tizborás társa volt. Mindenkör bátor, és fel tételeiben álhathatos vitéznek tartatott tiszatársai által.

Egynéhány közönséges levelekből azt olvasuk, hogy *Lyonban* néhány déli osztályoknak biztosai gyüllötenek volna öszve, a' kik *Marsiliának* nyomdokait követvén, le hányták a' Párisi N. Gyűlésnek jármát nyakaikról, és különös respublicát akárnak magok között formálni, az északi Amerikai 13 szabad tartományoknak példájok szerémt. Frantzia Országnak északi részében kis Britannianak anya városa *Rennes*, alsó Normandiában pedig *Caen*, a' Párisi N. Gyűléssel meg nem elégedőknek közép pontya. Az elsöbben vagynak az északi osztályoknak küldöttjei, ott tartanak gyűléseket, onnan kórmányozzák a' közönséges dolgokat. Az utólsöbben gyülekeznek öszve a' fegyvert fogó lakosok *Wimpfen* Generál igazgatása alatt, olly véggel, hogy amazoknak végzéseiket tökéletességre vigyék. Ebben a' szövetségben leg első helyet foglalt el magának *Burdegaliá*. Leg elsőben is itten ütötték ki magokat a' N. Gyűlésnek Május 31-ik napján tett végzése ellen zúgolódó lakosok. Innen küldettek ki titkos emberek Frantzia Országnak osztályába, hogy azokat szövetségekre vonhassák. Es így

magában az Ország kebelében is kétféle ellensége
vagyon a' N. Gyűlésnek. *Első* és veszedelmesebb
a' *Royalistáknak* serege *Gaston* vezérlése alatt,
melly a' régi igazgatásnak formáját akarja vilz-
sza állítani. — *Másik* a' N. Gyűlés ellen öszve
szövetkezett osztályoknak gyülekezete, *Wimpfen*
Generál kormányozása mellett, mellyeknek az
a' fel tételek vagyon, hogy különös, de egygy
szövetségben lévő respublikákat formállyanak
magok között. Találatnak mindazonáltal ollya-
tén osztályok is, a' mellyek előre szemlélvén,
az illetén égyenetlenségből származni szokott ve-
szedelmet, tett lépéseiket vilza húzzák, és ismét
békefésre lépnek a' Párisi N. Gyűlésnek tag-
jaival.

Noha arra határozták meg magokat az ész-
ki Amerikai égyesült 13 tartományok, hogy a'
jelenvaló környül állások között tökéletes neu-
tralitást, avagy részre való nem hajlást fognának
tartani. Még is mindazonáltal az a' hir szár-
nyal, hogy a' Fr. rabló hajóknak szabadságok
vagyon az Amerikai Statusnak ki kötő helyeiben
ki készülni

Múlt hólnapnak 28 napján, egygy Cs. K. fő
Strázsa mester ment *Coblentzbe* egygy tsuport lo-
vas és gyalog katonasággal, a' kik *Bournonville*
völt Fr. hadi ministert és fog társait, *Ehrenbreit-
steini* fog házokból ki vivén, szekerekre rakták,
és Cseh Országnek kúltsos városába, *Egerbe* fog-
ják kisírteni. Ezeknek a' Frantzia foglyoknak,
égygynek egygynek naponként 5 forintok jár;
hanem *Bournonville* tulajdon pénzén szeret élni.

Költeménynek lenni láttatik, hogy *Nantes*
városának lakosai *Gaston* Generál fel kérésére
lobogos bútsú járással mentenek vólna eleibe, 's
úgy vezérlették vólna ötet bé magok közzé. Ily-
lyetén környül állások között annyi égygy mással
ellenkező hírek szoktak az emberek közt támad-
ni, hogy allig lehet az igazságot a' költött hirtől
meg különböztetni. Már ilyenkor leg jobb az
újság írónak maga értelmét fel függeszteni, és az

azt mondjakkal palástolni a' történeteknek bizonytalanságát.

Basilidban Juliusnak 1-ső napján költ magános levél hirteli, hogy *Kellermann* Fr. General, múlt hólnapnak 24 és 26 napjai között keményen meg verettetett a' Cs. K. és Pedemontziumi egygyesült seregek által, sőt hogy *Deffinatusig* üzetetett, és a' meg verettetett *Frantziáknak* hátonkon mentenek bé a' győzedelmesek a' nevezett tartományba.

Lengyel Ország.

Múlt Juniusnak 17 napján kezdődött a' Lengyel Országai közönséges gyűlés *Grodnában* Lithvaniának nevezetes városában. Az említett napon felgyülekezvén a' királyi várba a' Lengyel Országai *Senátorok* (e), és a' két Országának deputatusai, a' királlyal egygyütt a' kápolnába mentenek, holott a' Sz. Misének elmondatása után a' *Wilnai* püspök egy igen szép és épületes prédikáziót mondott, mellynek két részei valának. Az elsőben azt mutatta meg, hogy mind a' magános embernek, mind közönségesen az egész nemzetnek boldogsága egyedül a' virtuson fundáltatik, és hogy a' nélkül sem a' magános ember, sem a' nemzet boldog és szerentsés nem lehet. — A' második részben azt adta elő, és gyökeres okokkal is meg bizonyította, hogy az Isten nem más régre teremtette az emberi nemzetet, hanem hogy az boldoggá tegye. És így akár magános ember, akár egész nemzet legyen szerentsétlenné, annak

(e.) *Senatoroknak* neveztetnek *Lengyel Országban* azok a' 128 személyekből álló tanácsos férfiak, a' kik a' királyi hatalomnak illendő határ között való meg tartására rendeltetnek. Ezen méltóságos hivatalra, *Ersekek*, *Püspökök*, *Voyvodák*, *Castellanusok*, és az Országnak 10 fő tisztviselői szoktak választatni. —

nem az Isten, hanem magok az emberek szerző okai. Az isteni tiszteletnek végbe menetele után, a' király maga belső Cabinetjába, a' deputátusok pedig a' gyűlés házba mentenek bé. — Azután egy órával maga a' király is meg jelent ottan, és minekutánna a' *Krakóviai* nuncius egygy gyökeres beszédet mondott volna, dietalis marsalt, az az, Előülöt választottanak magoknak, a' melly méltóságos hivatal a' voksoknak többsége szerént *Bielinski* úrra esett. (IX.)

Annakutánna harmad nappal, u. m. Juniusnak 20 napján tartatott ülésnek elein azt kívánta a' Gyűlésnek marsala, hogy mivel olytán tárgyakról lenne a' trakta, mellyről közönségesen szólni nem lehetne, minden idegenek menyenyenek ki az Ország Gyűlés házából. Néhány nuntziusok (igy hivattatnak Lengyel Országban a' deputatusok) azt kívánták, hogy jelentene ki a' Marsal azokat a' tárgyakat. A' *Lythvániai* nagy marsal *Tifzkievitz* úr is azt sürgette, egy oly törvényes tikkelyt hozván elő, mellynek ereje mellett minden tárgyakról közönségesen kellene szólni, hanemha titok volna az. Többen is vóltanak illetén értelemben. — Végtere csak ugyan ki kellett az idegeneknek menni, és bé tsúkkattatván az ajtók, az Orzágnak rendieinek eleikbe terjesztette az Orosz és Prusszus követek által nékie által adattatott nótákat, mellyeknek

Két rendre vagynak ezek a' Senatorok felosztattatva, az elsőb rendbeliek nagy, a' másod rendbeliek kis Senatoroknak neveztetnek. Az elsőb rendbeliekhez tartoznak 23 Vayvodák, és a' Wilnai, Krakóviai, és Troki Castellanusok, ezeken kívül a' Samogitziai Starosta. — A' több 92 Senatorok az utólsóbb rendből valók. Mind ezekről, mind a' Lengyel Orzági közönséges Gyűlésnek több tagjairól bővebben fogok tóldalék újság levelemben beszélni.

veleje a' vala, hogy a' Lengyel Gyűlés hagyá helybe, és keze alá-írásal is erősitené meg az Orosz és Prusszus fejedelmek által el foglaltatott Lengyel Országi tartományokat. Következett napon fel olvastatott az ezen nótákra adatott felelet, és kéz írásal meg is erősitetett. Miben állott légyen ez a' felelet, még most nem tudjuk.

Olasz Ország.

Múlt hólnapnak 15 napján tartott a' Sz. Római Pápa a' Kárdinalisokkal égyütt Consistoriumot, mellyben elsőben is a' szerezésen XVI *Lajos* Fr. királynak halálát hirdette ki, még pedig egygy igen érzékeny szókkal készült órátióban. Annakutánna eggynehány püspököket nevezett ki ő Szentsége (X).

Spanyol Ország.

Juniusnak 10 napján költ levélből azt olvasuk, hogy *Alcádia* hertzegnek testvér öltse, az előtt néhány napokkal érkezett volna oda, és hogy 4 Frantzia zászlót 's néhány győzedelemnek jelentő izimereit mutatott volna bé a' királynak. — *Rouffilonból* oda érkezett hírek szerént nagy előmenetelt tesznek a' Spanyolok a' Frantziák ellen, *Bellegárdot* még is keményen ostromolják, és hogy *Perpignán* mellett diadalmat vévén ellenségeiken, sok elzközöket nyertenek.

B é t s.

A' Cs. K. puskaporos tárból nem régiben három ezer mázsa puskapór, és sok mozsár ágyú küldetett Moguntziának ostromlására.

Most érkezett egygy kurir azon örvendetes hírrel, hogy *Condé* várát bé vette *Printz Koburg* 100 ágyúkkal és négy ezer Frantzia foglyokkal.

Doct. Decsy Sámuel.